ULUSLARARASI HAKEMLİ AKADEMİK SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ
*Ocak-Şubat-Mart 2012 Sayı: 3 / Cilt: 2 Shoo January- February- March 2012 Volume:03 Issue:02 Kodu:JEL K*
*www.iibdergisi.com*

# FİKİR VE SANAT ESERLERİNE İLİŞKİN HAKLAR

***Yeter TABUR***

***Yakın Doğu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Lefkoşa***

**Özet:** Eser ve eser üzerindeki hakların varoluşu insanlık tarihi kadar eskidir. Eser ve eser üzerindeki haklara ilişkin hukuki düzenlemelerin ilk olarak 15 nci yy' da başladığı, modern düzenlemelerin ise Fransız İhtilali'nden sonra ortaya çıktığını görülmektedir. Fikir ve sanat eserlerine ilişkin hukuki düzenlemeler, ilk olarak bu dönem içerisinde yapılmış ve ardından patent, marka ve tasarımlarla ilgili düzenlemelere yer verilmiştir. Daha sonra; bu alanlara bağlı haklar konusunda düzenlemeler gerçekleştirildiği görülmektedir. Bilim, kültür ve sanatın gelişmesinin temelinde, yeni fikir ve sanat eserleri üretilmesi yatmaktadır. Bunun sağlanabilmesi için, eser sahipleri, yeni fikir ve sanat eserleri üretmek için teşvik edilmelidir. İşte, yeni fikir ve sanat eserleri üretilmesinin teşvik edilmesi için, ulusal ve uluslararası düzenlemelerde, eser sahiplerine, eseri üzerinde belli haklar tanınmıştır. Bu haklar mali haklar ve manevi haklar olmak üzere iki gruba ayrılır. Mali haklardan en önemlisi; çoğaltma hakkı ve yayma hakkıdır. Bu çalışmada mali haklar hakkında genel bilgi verilmiştir.

**Anahtar Kelimeler:** Eser, Mali Haklar, Teşvik, Sanat, Fikir, Patent, Marka, Üretim

# RIGHTS REGARDING LITERARY AND ARTISTIC WORKS

**Abstract:** The existence of work and rights onthe work is as old as history of humanity. It is seen that legal arrangementsregarding the work and rights on the work firstly started in 15thcentury, and modern arrangements appeared following the French Revolution. Legalarrangements concerning the literary and artistic works were made within thisperiod firstly and then some arrangements about patent, trademark and designswere given place. After that, it is seen that some arrangements have beencarried out concerning the rights of this field. The production of new literaryand artistic works is at the bottom of the development of science, culture andart. In order to provide this, authors should be encouraged to produce newliterary and artistic works. Certain rights have been granted to authorsregarding the works in national and international arrangements to be able toencourage the production of new literary and artistic works. These rights areclassified into two groups as financial rights and moral rights. The mostimportant moral right is copyright and publication right. In this study,general information has been given regarding financial right.

**Key Words:** Work, Financial Rights, Incentive, Art, Idea,Patent, Trademark, Production